

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансової політики і банківської діяльності

Р І Ш Е Н Н Я

від 15 травня 2018 р.

Про проект Закону України про валюту
реєстр. № 8152 від 19.03.2018 р., та
Про проект Закону України про валюту
реєстр. № 8152-1 від 03.04.2018 р.

На засіданні Комітету 15 травня 2018 року (Протокол № 91) розглянуто проекти Законів України про валюту (реєстр. № 8152 та реєстр. № 8152-1).

Зазначеними законопроектами пропонується встановити режим валютного регулювання, який передбачає вільне проведення валютних операцій їх суб'єктами, що має на меті покращення простоти проведення таких операцій, покращення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості України, а також реалізацію зобов'язань, прийнятих Україною згідно Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, зокрема впровадження принципів регулювання руху капіталу Європейського Союзу.

Метою запропонованих законопроектів є:

удосконалення законодавчої бази та приведення її у відповідність з найкращими європейськими практиками про вільне переміщення капіталу, що розширить можливості резидентів по розвитку зовнішньоекономічної діяльності і збільшенню експорту, сприяючи зміцненню і розвитку національної економіки;

створення сприятливих умов для інвестування капіталу в українську економіку, розвиток міжнародних зв'язків, зняття напруженості у відносинах з іноземними партнерами, що також благотворно позначиться на діловій активності іноземних суб'єктів господарювання фізичних осіб в Україні;

вдосконалення законодавчого забезпечення реалізації єдиної державної валютної політики, а також стабільності валюти України і валютного ринку України, як факторів прогресивного розвитку національної економіки і міжнародного економічного співробітництва.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках за № 16/3-221/8152(63468) від 27.03.2018 р. та за № 16/3-283/8152-1(85982) від 23.04.2018 р., в цілому підтримуючи спрямованість законопроектів висловлює до них свої зауваження і пропозиції.

Національний банк України своїми листами за № 18-0011/16717 від 23.03.2018 р. повідомляє про підтримку законопроекту реєстр. № 8152 як такого, що сприятиме лібералізації валютного ринку, спрощенню проведення валютних операцій, а також покращенню інвестиційної привабливості України, та за № 18-

0011/21165 від 16.04.2018 р. повідомляє про те, що деякі положення законопроекту реєстр. № 8152-1 матимуть позитивний вплив на функціонування валютного ринку, але законопроект містить норми, проти яких Національний банк України заперечує, оскільки вони обмежують інституційну незалежність центрального банку, зокрема можливість належного та ефективного виконання ним функції із забезпечення стабільності фінансової системи за допомогою застосування комплексу заходів та монетарних інструментів, спрямованих на попередження розгортання кризових явищ в країні.

З огляду на зазначене, Національний банк України вважає, що для прийняття за основу має бути запропонований законопроект № 8152 із зосередженням уваги на доопрацюванні саме його положень.

З огляду на вищенаведене,

Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу проект Закону України про валюту (реєстр. № 8152 від 19.03.2018р.) поданий Президентом України з урахуванням таких змін:

1. Статтю 1 законопроекту викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Принципи валютного регулювання

Валютне регулювання в Україні ґрунтується на таких принципах:

1) свобода здійснення валютних операцій, що передбачає:

застосування обмежень і заходів захисту виключно з підстав та у порядку, визначених законом, з метою забезпечення стабільності фінансової системи і рівноваги платіжного балансу України;

недопущення неправомірного і необґрунтованого втручання держави у валютні операції;

2) ризикоорієнтованість, прозорість, достатність та ефективність валютного регулювання, який реалізується шляхом:

спрямованості на забезпечення фінансової стабільності, економічного і соціального розвитку;

відповідності запроваджуваних заходів захисту, строків їх застосування та обсягів пов'язаних з ними валютних обмежень існуючим масштабам і структурі системних ризиків, які загрожують фінансовій стабільності;

пріоритетності ринкових інструментів валютного регулювання над адміністративними;

3) самостійність та ринковість валютного регулювання, що передбачає:

гнучкий валютний курс;

незалежність Національного банку України у формуванні та реалізації валютної і монетарної політики у межах, визначених законом».

2. У статті 2 законопроекту у визначенні терміну «уповноважені установи», а також у тексті законопроекту слова «національний оператор» у всіх відмінках замінити словом «оператори» у відповідному відмінку.

3. Статтю 4 законопроекту викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Гарантії свободи здійснення валютних операцій

1. Валютні операції здійснюються відповідно до законодавства України без будь-яких обмежень, крім випадків запровадження Національним банком України відповідно до цього Закону заходів захисту.

2. Свобода здійснення валютних операцій забезпечується шляхом реалізації принципів валютного регулювання, встановлених цим Законом.

3. У сфері здійснення валютних операцій нерезиденти мають усі права, надані резидентам України».

4. У статті 11 законопроекту:

доповнити новою частиною третьою такого змісту:

«3. Валютний нагляд відповідно до частини другої цієї статті, здійснюється органами валютного нагляду та агентами валютного нагляду без втручання у відповідні валютні операції та діяльність суб'єктів здійснення таких операцій, за винятком випадків виявлення і документального підтвердження порушень такими суб'єктами вимог валютного законодавства.»

частину п'яту доповнити реченням такого змісту:

«Заходи валютного нагляду за дотриманням суб'єктами господарської діяльності (крім уповноважених установ) вимог валютного законодавства здійснюються державним органом, що реалізує державну податкову і митну політику, відповідно до положень Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Внести відповідні зміни в нумерацію частин.

5. Статтю 14 замінити двома новими статтями наступного змісту:

«Стаття 14. Види відповідальності за порушення валютного законодавства

1. Забезпечення виконання валютного законодавства включає такі види відповідальності:

1) порушення суб'єктами валютних операцій, уповноваженими установами порядку проведення розрахунків за валютними операціями, що здійснюються в іноземній валюті та банківських металах – заходи впливу, передбачені відповідними актами валютного законодавства;

2) порушення банками вимог валютного законодавства – заходи впливу, передбачені Законом України «Про банки і банківську діяльність»;

3) порушення вимог валютного законодавства небанківськими фінансовими установами, операторами поштового зв'язку – заходи впливу, передбачені Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

4) здійснення операцій з валютними цінностями без одержання ліцензії, передбаченої статтею 9 цього Закону – штраф у сумі, еквівалентній сумі (вартості) зазначених валютних цінностей, перерахованій у валюту України за обмінним курсом Національного банку України на день здійснення таких операцій;

5) порушення порядку та умов торгівлі валютними цінностями на міжбанківському валютному ринку України, встановлених Національним банком України – штраф у сумі, еквівалентній сумі (вартості) зазначених валютних цінностей, перерахованій у валюту України за обмінним курсом Національного банку України на день здійснення таких операцій;

6) порушення суб'єктами валютних операцій, уповноваженими установами або фізичними особами встановленого порядку транскордонного переказу або

переміщення валютних цінностей – заходи впливу, передбачені відповідними нормативно-правовими актами Національного банку України;

7) порушення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності запроваджених у вигляді тимчасових заходів захисту граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями – санкції у вигляді пені, визначені статтею 13 цього Закону;

8) порушення уповноваженими банками, іншими фінансовими установами порядку та строків здійснення обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті у період дії таких заходів захисту, запроваджених Національним банком України – заходи впливу, передбачені відповідним нормативно-правовим актом Національного банку України;

9) порушення суб'єктами валютних операцій, уповноваженими установами порядку надання інформації про валютні операції – заходи впливу, передбачені відповідними нормативно-правовими актами Національного банку України;

10) інші види відповідальності та заходи впливу, передбачені законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 15. Механізм застосування відповідальності за порушення валютного законодавства

1. До суб'єктів, що порушили валютне законодавство, органами валютного нагляду застосовуються заходи впливу у вигляді:

1) роз'яснення валютного законодавства та офіційних вимог щодо його подальшого виконання і дотримання – у разі якщо виявлене порушення є незначним і вчинено відповідним суб'єктом уперше;

2) фінансових санкцій – у разі якщо за вчинене порушення законодавством передбачено застосування заходів впливу у вигляді фінансових санкцій.

2. Заходи впливу можуть бути застосовані протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

3. За кожне порушення може бути застосовано тільки один із заходів впливу, передбачений законодавством для відповідного виду порушення валютного законодавства.

4. Розмір фінансових санкцій, що застосовуються до суб'єктів валютних операцій, уповноважених установ, які порушили валютне законодавство, визначається цим Законом, іншими законодавчими актами України та відповідними нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Факт порушення валютного законодавства, виявленого за результатами перевірки, оформляється актом із додаванням відповідних підтвердних документів.

6. У разі виявлення порушень валютного законодавства заходи впливу застосовуються у порядку здійснення валютного нагляду відповідно до цього Закону, інших актів валютного законодавства Національним банком України, державним органом, що реалізує державну податкову і митну політику, відповідно до їх компетенції.

7. Суми стягнених у вигляді фінансових санкцій штрафів спрямовуються до державного бюджету.

8. Рішення органу валютного нагляду про застосування санкції може бути оскаржене у судовому та адміністративному порядку.»

Внести відповідні зміни в нумерацію статей.

6. У частині п'ятій статті 15 законопроекту слова «встановлення відповідальності за порушення валютного законодавства, а також особливостей застосування заходів впливу за порушення валютного законодавства» виключити.

2. Співдоповідачем з зазначеного питання визначити народного депутата України – першого заступника Голови Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності – Довбенка Михайла Володимировича.

**Перший заступник
Голови Комітету**

М. В. Довбенко